

[Justitsministeren]

kan ikke lade være med at minde om den diskussion, vi just har haft om åbenhed; det er også derfor, jeg vælger ordene »den størst mulige åbenhed«. Derfor er det også med stor interesse, jeg har læst SF's beslutningsforslag, og uanset mine efterfølgende kommentarer er jeg glad for denne lejlighed til at drøfte principielle spørgsmål om åbenheden i den offentlige forvaltning.

I dag gælder offentlighedsloven ifølge § 1, stk. 1, for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning. Det vil sige, at loven gælder for forvaltningsmyndigheder og særlige forvaltningsenheder som f.eks. Danmarks Radio og TV 2. Koncessionerede selskaber og selskaber, hvori det offentlige er aktionær eller interessent el.lign., er ikke omfattet af loven, uanset arten af den virksomhed, de udøver; dog finder loven ifølge § 1, stk. 2, anvendelse for selskaber, der driver visse former for forsyningsvirksomhed.

Ifølge § 1, stk. 3, er der mulighed for at lade nærmere angivne selskaber være omfattet af loven, dog under forudsætning af, at én af to betingelser er opfyldt: Enten skal udgifterne til selskabets virksomhed overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, eller også skal selskabet ved eller i henhold til lov have beføjelse til at træffe afgørelser på statens eller en kommunes vegne.

Det er forudsat, at der kun i begrænset omfang vil kunne blive tale om at lade loven gælde for aktieselskaber og andre erhvervsdrivende selskaber. Det anføres i bestemmelserne, at hensynet til at bevare en forretningsmæssigt præget driftsform i reglen vil tale imod en inddragelse.

Som begrundelse for ordningen om, at offentlighedsloven som udgangspunkt ikke finder anvendelse for aktieselskaber, selv om disse helt eller delvis ejes af det offentlige, anføres det i betænkning nr. 857 fra 1978, der lå til grund for gennemførelsen af offentlighedsloven, at det på visse områder anses for ønskeligt, at det offentlige har mulighed for at overtage eller igangsætte virksomhed under samme organisatoriske betingelser som det private erhvervsliv. I konsekvens heraf anses retsstillingen for sådanne institutioner derfor for at være udtømmende reguleret i privatretligt regi, bl.a. i aktieselskabsloven.

I forbindelse med overvejelserne om SF's beslutningsforslag vil jeg gerne pege på muligheden for, at Folketinget i forbindelse med vedtagelse af en lov, hvorefter der f.eks. oprettes statslige aktieselskaber el.lign., naturligvis kan vedtage at indsætte en bestemmelse om offentlighedslovens gyldighed på dette område, hvis det skønnes påkrævet; det vil selvfølgelig også kunne ske efterfølgende.

SF's beslutningsforslag giver således anledning til at overveje, om offentlighedslovens hovedregel med hensyn til anvendelsesområdet skal bibeholdes, eller om udgangspunktet skal være det modsatte. Angående denne vurdering vil jeg gerne sige, at det efter regeringens opfattelse er meget vigtigt, at de offentlige virksomheder, som er organiserede i f.eks. aktieselskabsform, vitterlig har mulighed for at konkurrere på lige fod med private virksomheder. Det skal sikres, at det offentlige får mulighed for at igangsætte virksomheder og overtage eksisterende virksomheder under nøjagtig de samme organisatoriske betingelser, som det private erhvervsliv har.

Det har da også været kendetegnende for privatiseringssagerne, som vi har drøftet længe og inderligt her i Folketinget, at et af formålene netop har været at frigøre den pågældende drift for de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne om aktindsigt ifølge offentlighedsloven. Kun ved en frigørelse fra disse regler kan man sikre en ligelig konkurrence i forhold til det private erhvervsliv.

Under hensyntagen til den vægt, der må lægges på, at det offentlige har mulighed for at konkurrere på lige fod med det private erhvervsliv, mener regeringen derfor, at hovedreglen for offentlighedslovens anvendelsesområde bør bibeholdes. Fra tid til anden bliver vi opmærksomme på særlige områder, hvor der er et oplagt behov for åbenhed i forbindelse med bestemte offentlige virksomheder. Jeg vil gerne nævne i den forbindelse, at hr. Gade fra SF tidligere har stillet et spørgsmål til trafikministeren – det er spørgsmål nr. S 386 i denne samling – som gik ud på, om ministeren ville sikre fuld aktindsigt i alle dele af A/S Øresundsforbindelsens virksomhed, der vedrører miljøspørgsmål. Trafikministeren henviste i sin besvarelse af den 10. februar 1993 til den debat, der bl.a. skulle foregå i dag.